

Magnus Heinason – Túrfrágreiðing**Túrur nr. 1820 Sild og svartkjaftur norðanfyri, tíðarskeið: 3-15/5 2018**

Fólk frá HAV: Eydna í Homrum (túrleiðari), Poul Vestergaard, Ebba Mortensen og Sólvá Káradóttir Eliassen

Ábyrgd: Jan Arge Jacobsen

Endamál: At kanna nøgdirnar av sild og svartkjafti í havøkinum norðan fyri Føroyar. Ekkókanningin er partur av felagskanningunum av sild og svartkjafti, sum eru skipaðar undir “ICES Working Group of International Pelagic Surveys” (WGIPS), saman við skipum úr Noregi, Íslandi, Russlandi og ES.

Reiðskapur: Flóttitrol við svartkjaftabelli/posa. CTD til hydrografiskar kanningar og WP2 netið til ætikanningar.

Um túrin: Farið var av Havnini hósdagin 3. mai klokkan 21. Vit fóru beint á lögdu kósirnar, sum eru vístar á **Mynd 1**. Ein av døgnum vóru ikki líkindi at trola, og tveir aðrar dagar var bert ein stuttur skái, tá tað var møguligt at trola. Av tí at ferðin hesar dagarnar var lítil, eru trolstøðirnar kortini rímuliga væl spjaddar í kanningarøkinum. Annars gekk túrurin sum heild væl. Vit fingu tikið allar tær ætlaðu CTD-støðirnar og WP2-glúparnar. Síðst á túrinum vóru salt-, hita- og ætimátingar gjørdar á standardskurði N.

Ætlaðu kósirnar hjá øllum luttakandi skipunum í felagskanningunum eru vístar í **Mynd 2**.

Fyribils úrslit:

Av tí, at hesar kanningar eru partur av felags kanning, har ymsu londini hava ymisk kanningarøki frá ári til árs, ber ikki til at samanbera nøgdirnar hjá Magnusi Heinasyni beinleiðis við kanningarnar árinum fyri. Men tó eru ábendingar um, at nøgdirnar av norðhavssild í føroyska kanningarøkinum eru á leið tær somu sum í fjør, men nakað minni enn í 2016. Eisini eru ábendingar um, at nakað minni er av svartkjafti í føroyska kanningarøkinum enn tey bæði undanfarnu árinum.

Norðhavssild

Sum heild stóð lítið av sild í syðra parti av kanningarøkinum og minst eystur móti markinum (**Mynd 3**). Heldur meira var at síggja norðast í kanningarøkinum. Í syðra parti av kanningarøkinum var sildin fyri tað mesta at finna sum ein lind á 10-50 m dýpi, tó um dagin eisini í torvum úr 250 m og heilt niður móti 400 m dýpi. Í norðara parti av kannaða økinum sást sildin fyri tað mesta sum torvur á 150-300 m dýpi um dagin og í ovastu 50 metrnum um náttina, tó varð eisini nakað sæð í vatnskorpunum um dagin. Undanfarnu árinum hevur sildin, sum stóð djúpt, ofta verið blandað við svartkjaft, men í ár tyktist útbreiðslan av sild og svartkjafti at vera meira sundurskild – undantikið í landnyrðingspartinum, har bæði sløgini sóust á sama dýpi.

Ein meting av samlaðu nøgdini av norðhavssild verður gjørd, tá tøluni frá øllum skipunum eru tøk, og hetta verður gjørt á fundi um hálvan juni.

Longdarbýtið av sild er víst í **Mynd 4**, miðallongdin var 33.9 cm og miðalvektin var 289 g. Longdarbýtið vísir, at stórir partur av sildini er størri enn 34 cm – hetta er rættuliga gomul

sild. Tó sæst eisini, at fitt av sild var uml 32 cm – hetta er ábending um yngri sild, og aldurslisna tilfarið (ikki liðugt viðgjört enn) vísir, at rættuliga nógv 5 ára gomul sild var fingin. Hesin árgangurin frá 2013 verður mettur at vera heldur betri fyri enn grannaárgangirnir, og nú er hann so við at gerast partur av vaksna stovninum. Sum heild var unga sildin fingin í landnyrðingspartinum av kanningarøkinum. Á syðsta legginum, har sild varð fingin við trolu, var uml. ein fimtingur mettur at vera av heystgýtandi slagi.

Svartkjaftur

Svartkjaftur var at síggja uppat føroyska landgrunninum, á og móti Íslandsrygginum og eystan fyri 3°V (**Mynd 5**). Nøgdirnar vóru størstar syðst í kanningarøkinum. Útbreiðslan í ár er heldur øðrvísi enn undanfarnu 3-4 árin, tá ungur svartkjaftur hevur verið at sæð í mestsum øllum føroyska kanningarøkinum.

Longdarbýtið er víst í **Mynd 6**, miðallongdin var 26.6 cm og miðalvektin var 130 g. Í ár fingur vit mest av 26-27 cm longum svartkjafti, og hetta er svartkjaftur, sum helst er uml. 3-4 ár og eldri. Tó var eisini nakað av 20-22 cm longum svartkjafti, og tað er ivaleyst 1 ára gamal svartkjaftur. Aldursgreiningarnar fara at geva greiðari svar um aldurssamansetingina.

Makrelur

Ongin makrelur var fingin á kanningunum í ár. Av tí at makrelur ikki hevur sundmaga, sæst hann illa á ekkóloddinum, tí vera úrslitini frá hesum túri ikki nýtt at meta um nøgdirnar av makreli.

Hydrografi

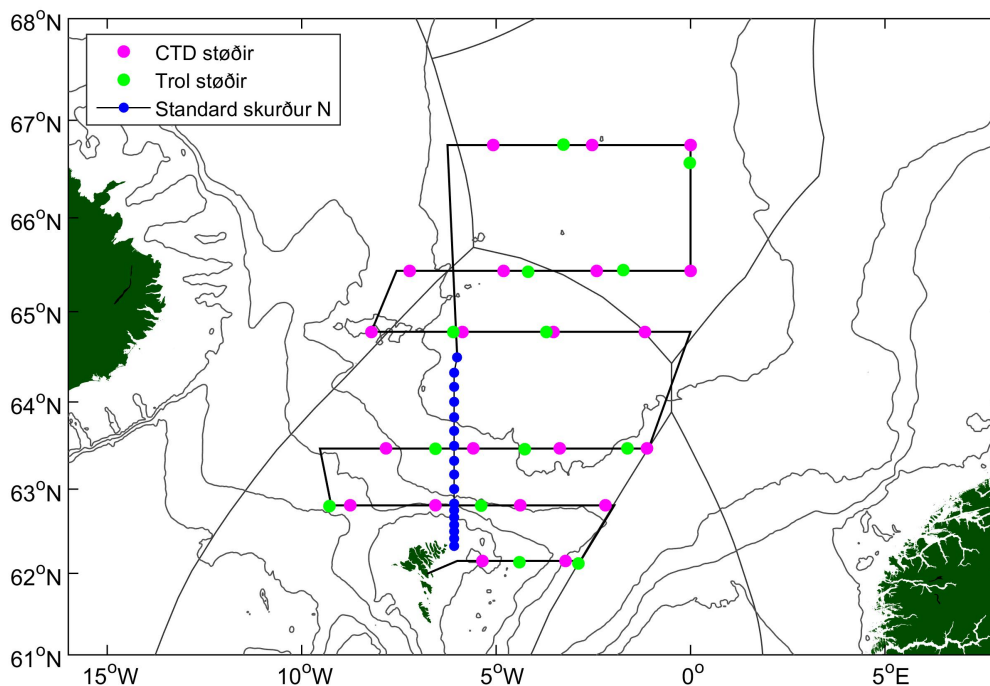
Hitin í vatnskorpu er vístur í **Mynd 7**, saman við siglingarleiðini á túrinum og fylgisveinatølum fyri vatnskorpuhitan vikuna, áðrenn kanningarnar byrjaðu. Kaldasti sjógvurin var í útnyrðingspartinum av kanningarøkinum. Í **Mynd 8** eru hitamátingarnar frá standardskurðinum vístar.

Prøvatøka: Á túrinum vóru 13 tóv tilsamans. Trolsýnini verða tikin fyri at greina sundur ekkóskriftina undir kanningunum og fyri at kanna støddarbýtið av fiskinum. 373 nytrur av sild og 217 av svartkjafti vóru tiknar til aldursgreiningar. Djóraætiskanningar og hita- og saltmátingar vórðu gjørdar á 21 støðum á túrinum, ella fyri umleið hvørjar 60 fjórðingar, ið sigldir vóru. Á standardskurði N vóru djóraætiskanningar gjørdar á 14 støðum og hita- og saltmátingar á 17 støðum, umframt at serligar tøðsølt-, og CO₂- kanningar vóru gjørdar á 4 støðum.

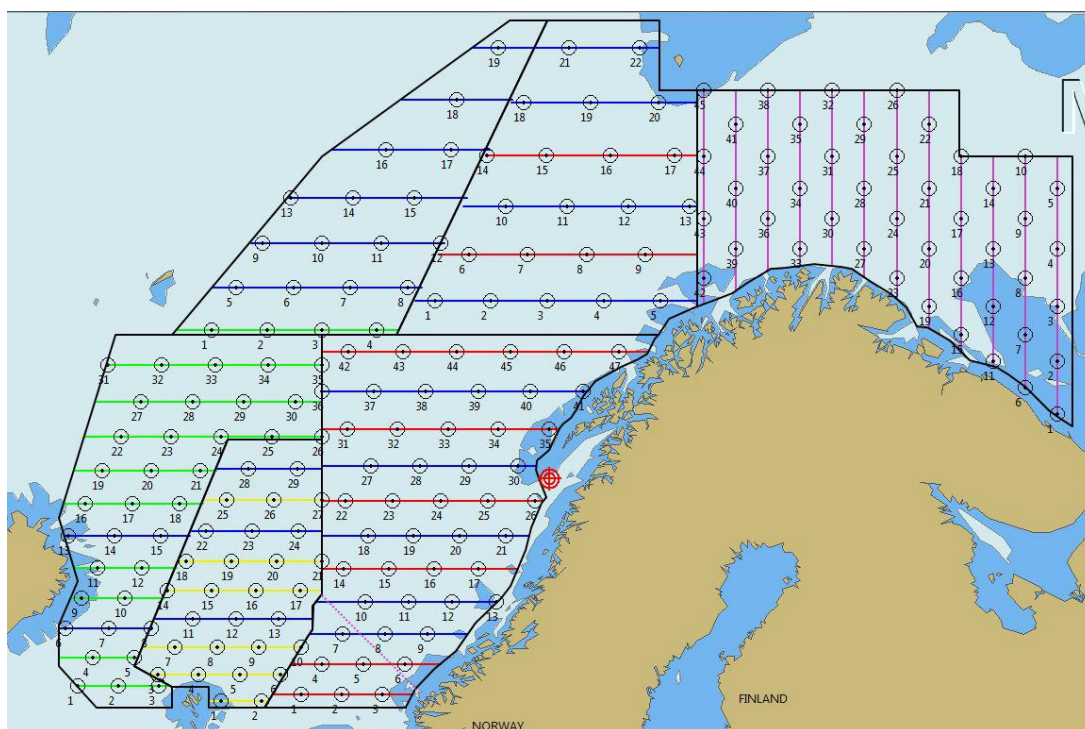
Nær sýnini verða liðugt viðgjørt: Sýnini verða arbeidd í landi, og aldursgreinað tilfar skal vera til skjals skjótast gjørligt, og í seinasta lagi 7. juni. Hetta fyri at tøluni kunnu gerast klár til stovnsmetingar av norðhavssild og svartkjafti í felags túrfrágreiðingini, sum verður tøk í august.

Magnus Heinason
hin 15. mai 2018

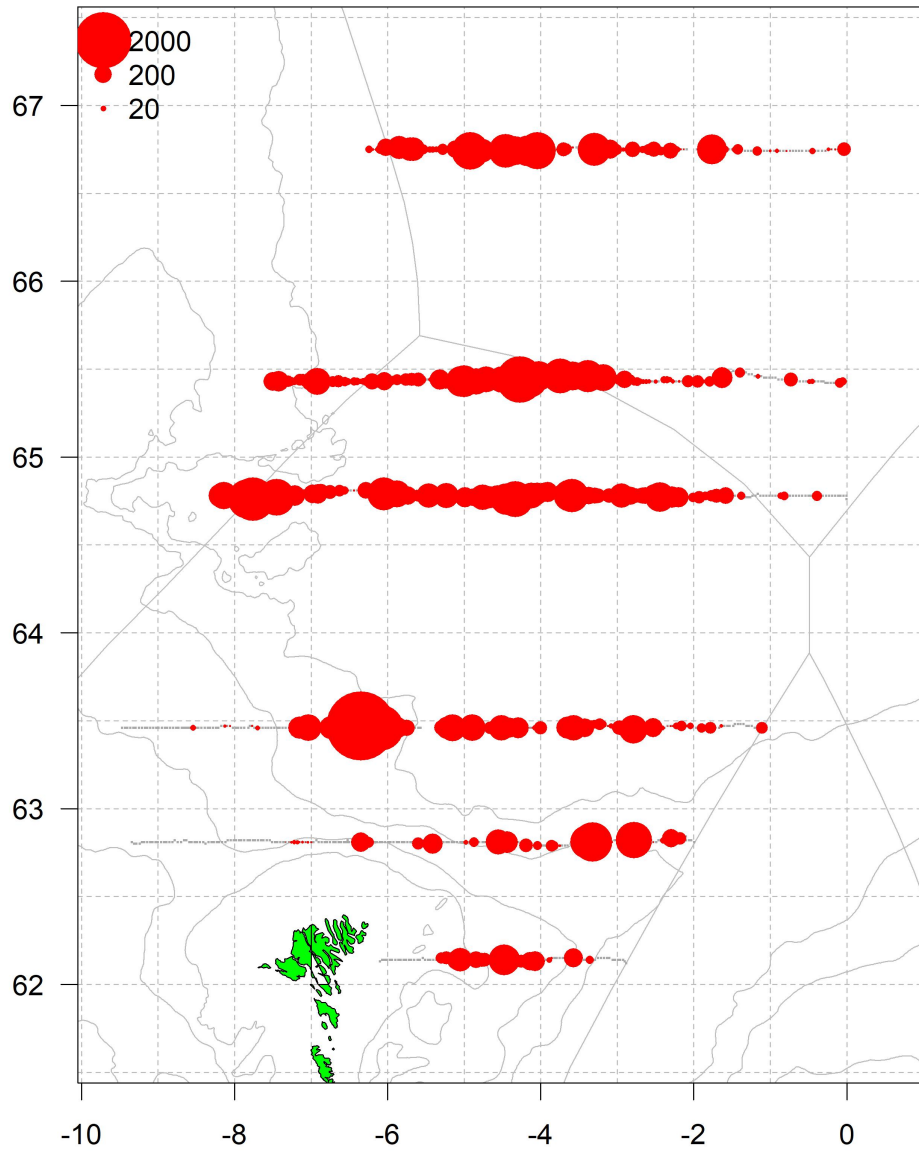
Eydna í Homrum

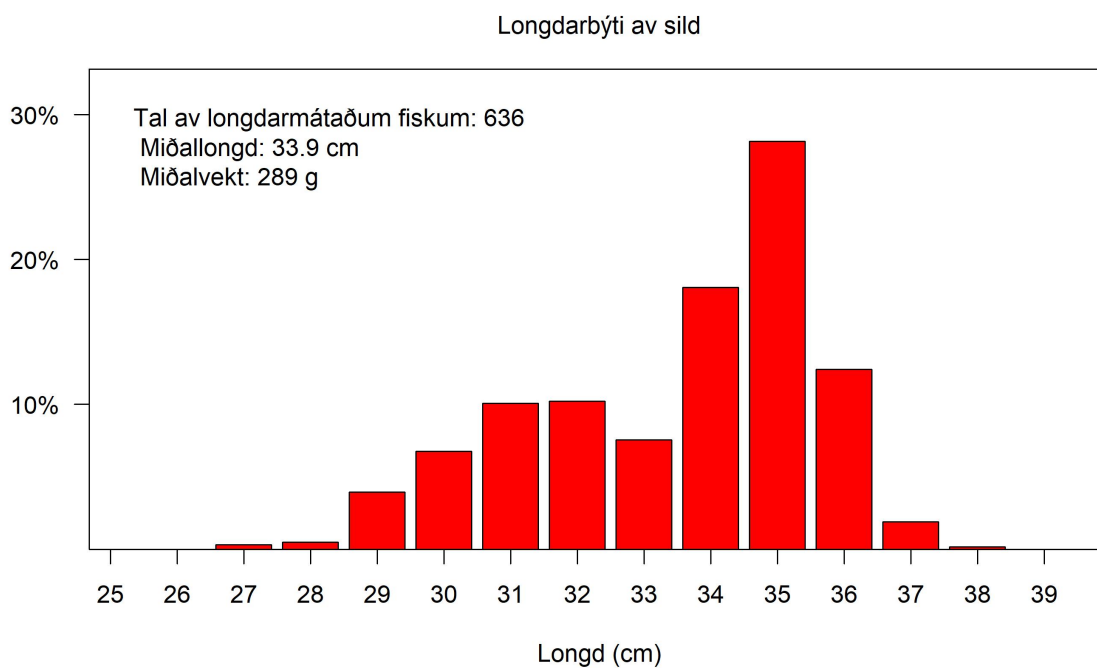
Mynd 1. Siglingarleiðin hjá *Magnusi Heinasyni* á silda- og svartkjaftatúrinum í mai 2018. Tilsamans 21 CTD-støðir, 13 trolstøðir og 17 støðir á Standard skurði N. Sigldir vóru í alt umleið 1670 fjórðingar.

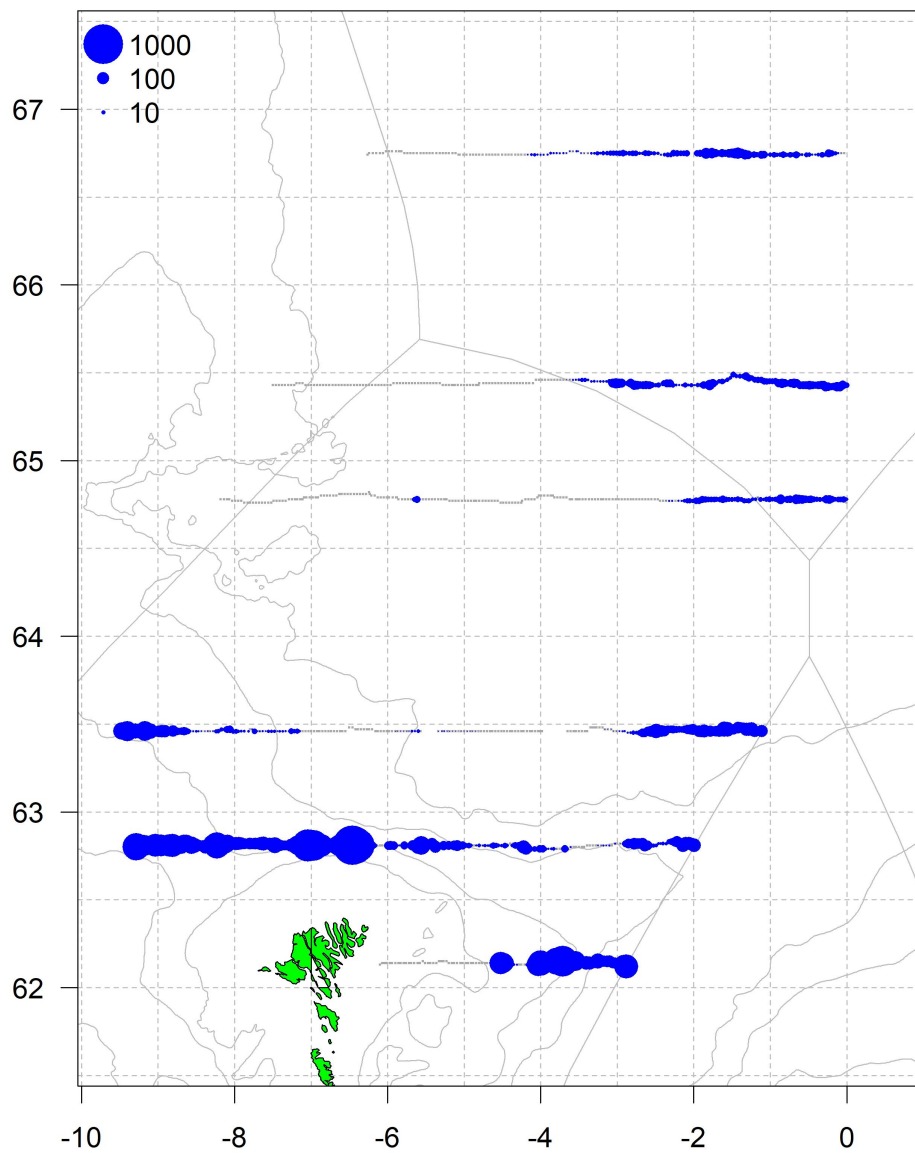
Mynd 2. Ætlaða siglingarleiðin hjá luttakandi skipunum á silda- og svartkjaftakanningunum í mai 2018. Luttakandi fimm skipini eru: *Arni Friðriksson* IS, *Johan Hjort* NO, *Dana* EU, *Fridtjof Nansen* RU og *Magnus Heinason* FO. *Magnus Heinason* sigldi gulu siglingarleiðina norðan fyri Føroyar. Sírklaðir vísa, hvar CTD-støðir skuldu takast.

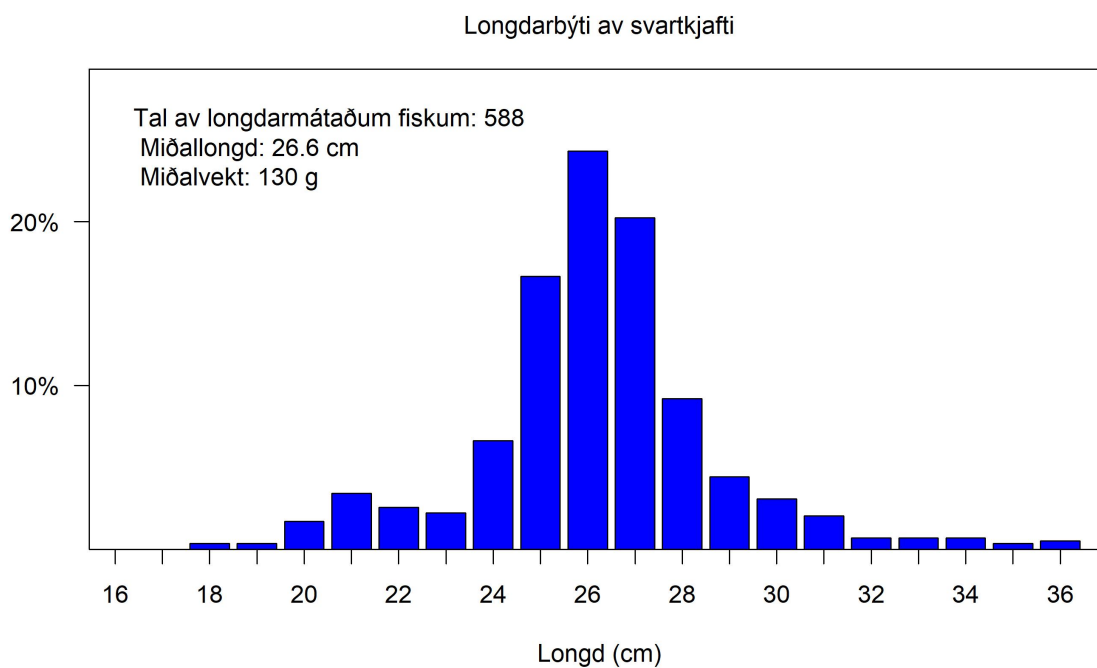
Mynd 3. Ekkóvirðir av norðhavssild (s_A mm/nm²) á kanningunum norðanfyrir á túri 1820, 3-15/5-2018. Reyðir sirklar vísa, hvussu nógv sild stóð undir skipinum.

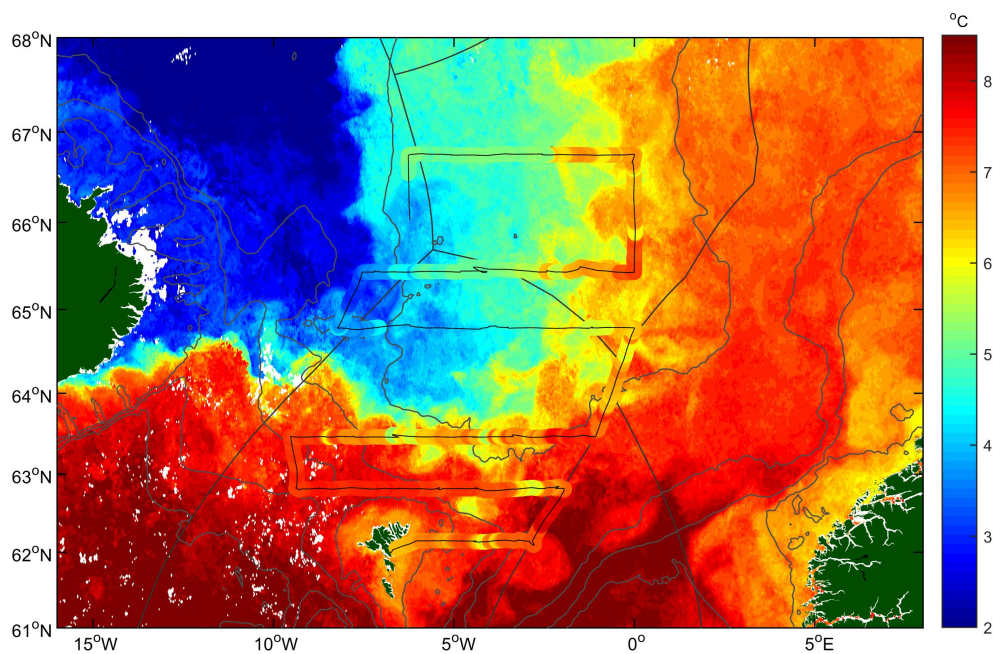
Mynd 4. Longdarbýti av norðhavssild á túri 1820, 3-15/5 2018. Sum heild var rættuliga stór sild fingin.

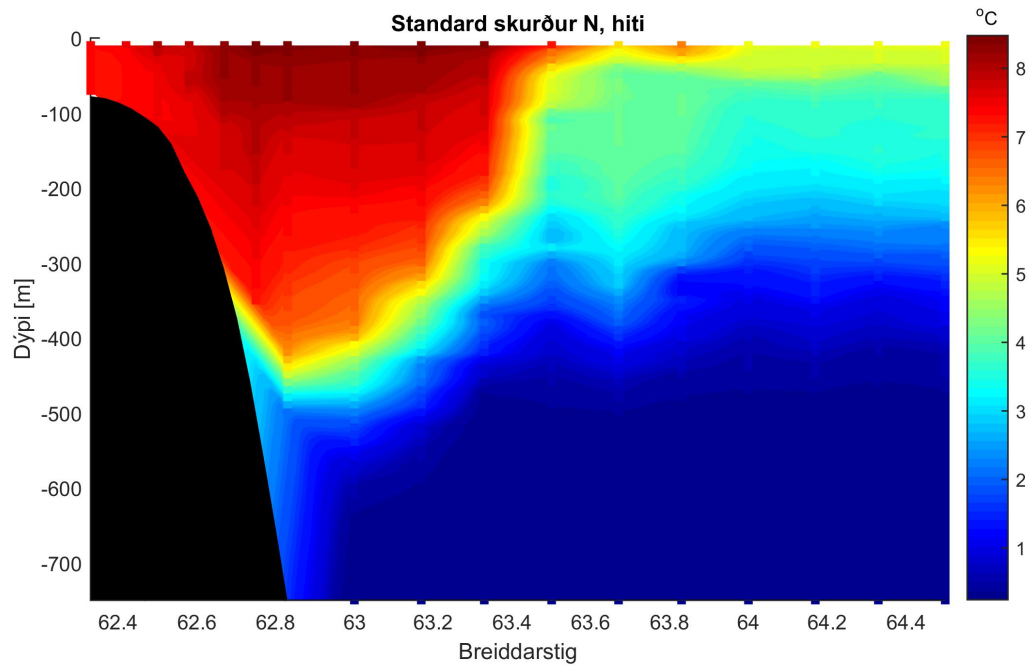
Mynd 5. Ekkóvirðir av svartkjafti (s_A mm/nm^2) á kanningunum norðanfyri á túri 1820, 3-15/5 2018. Bláir sirklar vísa, hvussu nógvur svartkjaftur stóð undir skipinum.

Mynd 6. Longdarbýti av svartkjafti á túri 1820, 3-15/5 2018. Toppurin, sum sæst uml. 26 cm er eldri fiskur, meðan lítli toppurin við uml. 21 cm helst er 1 ára gamal fiskur.

Mynd 7. Hitin í vatnskeppunum er vístur á siglingarleiðini. Bakgrundin er fylgisveinamynd av vatnskeppuhitanum ta vikuna, kanningarar byrjaðu.

Mynd 8. Hiti á standardskurðinum norðan fyri Føroyar (Sí Mynd 1), ið gjørdur var eftir sildakanningarnar.